

תורתך שאלתי

עיון בפרשת השבוע בדרך שאלות ותשובות
גליון מס' 254 - לפרשת כי תבוא תשפ"ו

מראשית הרע לראשית הקדושה

וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה'
אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נַחֲלָה וִירֻשָּׁתָהּ
וַיֵּשְׁבֶתָ בָּהּ (כו, א)

**מדוע נסמכה פרשת הביכורים
למצות מחיית עמלק, שחתמה
את הפרשה הקודמת, כי תצא?**

בפירוש 'מושב זקנים' מוסבר הקשר דרך מושג ה'ראשית': על עמלק נאמר "ראשית גוים עמלק" (במדבר כד, כ) ואילו הביכורים נקראו "ראשית כל פרי האדמה". יבוא ה'ראשית' של הטהרה, הקדושה וההודיה, מצוות הביכורים, ויאבד את ה'ראשית' של הטומאה והכפירה, הלא הוא עמלק. **בעל הטורים** מוסיף רובד נוסף: עם ישראל נצטווה למחות את זכר עמלק מיד עם כניסתו לארץ. עמלק ביקש לעכב את העם בדרכו לארץ כשדיווח לפרעה על בריחתם, בדומה ללבן הארמי שביקש לעכב את יעקב אבינו. משום כך, במקרא ביכורים אנחנו מזכירים ומודים: "אֶרְמִי אֶבֶד אָבִי", שמחת הנחלה והביכורים היא המענה והניצחון על כל ניסיונות העיכוב של אויבינו.

מטמא לטהור: סגולת ההתעלות של ארץ הקודש

וַיָּבֵאֵנוּ אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֵּן לָנוּ
אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב
וְדָבָשׁ (כו, ט)

**מדוע בחרה התורה לתאר את
שבחה של ארץ ישראל דווקא
באמצעות דימוי לחלב ולדבש?**

ר' מאיר שפירא מלובלין מבאר, שהדבש מופק מגופה של הדבורה, המוגדרת כשרץ ואינה טהורה לאכילה. מלבד זאת, טבעו להפוך כל דבר המוטמע בתוכו לרכיב מתוק מדבשו. באופן דומה, החלב נוצר מדם שנעכר והפך מטמא לטהור ("דם נעכר ונעשה חלב"). **שני מאכלים אלו מסמלים את סוד שינוי התצורה:** הפיכת הדבר הטמא, האסור למתוק, טהור ומותר. כך היא סגולתה העמוקה של ארץ ישראל, מתברכת בכוח רוחני המחולל תיקון והתעלות, והופך אפילו רשעים לצדיקים. אמנם הבחירה החופשית נותרה תמיד בידיו של האדם, אך סגולת הארץ פועלת עליו לטובה, כמאמר חז"ל: "כל הדר בארץ ישראל – דומה כמי שיש לו א-לוק".

נמצא שבתואר "ארץ זבת חלב ודבש" רמזה לנו התורה על כוחה הייחודי של ארץ ישראל להפוך חושך לאור, ואיסור להיתר.

רוצים להיערר עם רעיונות ודברי
תורה לפרשת כי תבוא? לחצו כאן

מעוניינים ברעיונות
חינוכיים מפרשת
השבוע?
שלחו את המילה
'רעיון' למייל

Office@shaalti.co.il

או לחצו כאן

**וְעֵנִיתָ וְאָמַרְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ
אֲרָמִי אֲבָד אָבִי** (כו, ה)

פירש רש"י: "וְעֵנִיתָ" – לשון הרמת קול.
כפל הלשון "וענית ואמרת" מורה שאמירת
מקרא ביכורים צריכה להיאמר בהרמת קול

מדוע על החקלאי להשמיע תודתו לה' דוקא בקול רם?

ה'שפת אמת' מאיר יסוד במצוות הביכורים.
הבאת ה"ראשית" נועדה להמחיש שהכל
שייך לבורא עולם. אך עומק ההודאה טמון
באופן השמעתה: מזכירים לאדם את הימים
שבהם עמד בשדה בשלבי זריעה והצמיחה,
ימים שבהם עורר רחמי השמים, התפלל
והתחנן שלא יגע לריק. מהותו באותו זמן
היתה תחינה זועקת לברכה ולפרנסה.
כעת, משהגיע עת האסיף והשמחה והאדם
מבקש להודות, אומרת לו התורה: ההודיה
אינה יכולה להישאר בלחישה רפה! באותה
עוצמה, באותה חיות ובאותה התרגשות
שבה תבעת וביקשת ממעמקים, באותה
דרך בדיוק עליך להודות: מכל הלב, מתוך
שמחה עצומה ובקול רם.

סוד הזיכרון שבסלע

**וְכָתַבְתָּ עָלֶיהָ אֶת כָּל דְּבָרֵי
הַתּוֹרָה הַזֹּאת...** (כז, ג)

מהו העומק הטמון בחקיקה הפיזית על גבי האבנים דווקא לפני הכניסה לארץ ישראל?

הרמב"ן מסביר שהכתיבה על האבנים
מהווה תזכורת מתמדת, שהיא **התנאי
היסודי לכיבוש הארץ ולהיאחזות בה**:
"למען אשר תבוא אל הארץ ותכבוש
אותה... בהיותך זוכר התורה ושומר כל
מצותיה".

זכותנו ואחיזתנו בארץ ישראל לא נשענות
על חיל ועל כוח בלבד, אלא יונקות את
ערכן מהתורה החקוקה. **כשיסודות חיינו
חקוקים בנצחיות התורה, הרי שגם
אחיזתנו בארץ נהיית איתנה ויציבה.**

וּלְקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרֵי הָאֲדָמָה

(כו, ב)

רוב 'שבעת המינים' גדלים על העץ וברכתם – "פרי העץ". מדוע בחרה התורה בלשון כוללת 'פרי האדמה'?

המשנה (ביכורים פרק ג') מתארת את
סימון הביכורים: "ירד אדם לתוך שדהו
וראה תאנה שביכרה, ענב שביכר, רימון
שביכר קושר עליו גמי ואומר: הרי אלו
ביכורים".

מבאר ה'פרדס יוסף' שכשהחקלאי יורד
לשדהו ומסמן את הפרי הראשון בחוט
הגמי, הפרי עדיין בשלב התפתחותו
הראשוני – פרי בוסר.

לפי ההלכה, פרי בעודו בוסר ברכתו
'בורא פרי האדמה', ולא 'בורא פרי העץ'.
בשעת הקדשת הביכורים, הרגע שבו
נקשר החוט, הוא במעמד הלכתי של "פרי
האדמה". התורה מלמדת אותנו להודות
על הטוב כבר ברגע הצמיחה הראשון,
עוד בטרם הגיע הפרי לבשלותו המלאה.

רוצים להכין בקלות שיעור תורה מרתק?

מבצע מיוחד לתחילת שנת הלימודים
השו"ת שלך
להצלחה בשיעור

לרגל שנת
הלימודים
החדשה

297
במקום 390

ובנוסף
מתנה בשווי -
55
רוב המכר
מזה שאלות
על תורת אסתר

ספרי 'תורתך שאלתי'
על בראשית שמות

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
052-9453811

לחצו על התמונה והכנסו לקישור

משלוח חינם
עד פתח הבית
קוד קופון 'אלולי'

אתר
שאלתי
תורה, הלכה ופסיקה

עם 'תורתך שאלתי' אין יותר שאלות